

Marca Tarvisina.

500

*Regio.
Unde dicta.*

Situs.

Cœli temperies.

Soli fertilitas.

Urbes.

Dixi de Comitatu Tirolensi: restat nunc ut de Marca Tarvisina agamus. Nomen accepit a Tarvisio Vrbe quæ sedem & domicilium dabat Marchionibus Langbardici nominis, qui huic tractui cum imperio præerant. Tarvisinum appellant Calsiodorus & alii. Dicitur & Venetia, a Venetis populis. Hodie vernacule Marka Trevigiana. Quod ad Fines, scribit Leander ab Occidente Venetiam claudere Mincium, Benacum, & Sarcam Fl: a Septentrione, Montes Taurisanos, Italiae Germaniæque discrimen; ab Oriente Timavi Ostium, partemque Hadriatici maris: ab Meridie, Ostium Athesis, Paludesque Melarianas ac Brigantinas: hos autem Venetia Veteris terminos esse, non Marka Tarvisina, quæ multo erat angustior, suamque habebat longitudinem inter Mincium Allamque fluviis: trans Allam enim Forojuliensem Agrum adnecti; præterea Markam Tarvisinum, quæ nunc vocatur, nonnulla continere loca Cenomanorum &c. Regio pernobilis est & laeta; Cœlum salubre, jucundum & temperatum. Campos habet amœnos, ac Frumenti ceterarumque frugum: item omnigeni Fructus ac Vini maxime fertiles. Adest Metallorum ubertas; nec Pecudum greges desunt; tantis denique & tam multis munificæ naturæ dotibus adfatim ornata est & locupletata, ut inter principes Italiae Regiones optimo jure censeretur possit. Habitarunt hic olim Euganei quibus nomen, si Etymon ex Græcia petendum, ab genere nobili clarisque natalibus. Euganeos his sedibus profligarunt, ut Livius notat lib. I Veneti, a quibus tota Regio Venetia dicta. Urbes Tarvisina Marchiæ sunt Verona, Vicentia, Patavium, Venetia, Tarvisium. Detribus prioribus Verona, Vicentia, Patavio in propria quam obtinent Tabula, dicemus. Venetia (vulgo Vinegia) multitudinis numero nominata: Vrbs, modicas complexa Insulas circiter LX, sita est in intimo Sinus Hadriatici recessu, mediis in stagnis, quæ æstu singulis senis horis irrigua: adfuso, qua Oriens est, Pelago, quod tamen, ne sua violentia vel ira sit noxium, præjectis aliis quibusdam Insulis, tanquam aggeribus cohibetur. Licet non muris, non propugnaculis, non turribus ullis sit munita, loci tamen natura est tutissima. Quam plurimis dividitur Canalibus. Vicis pene omnibus sui sunt Rivi, conjungentibus ipsos Pontibus ex lapide lignove circiter cccc. Inter Canales principis loci, qui vulgo Canal grande, longitudinis trium Milliarium, qui Urbem totam in duas quasi dirimit partes: circa medium Pontem gestans visendum. Ita commoditas passim Urbem vel pedibus percurrendi, vel cymbis, quarum numerus octo dicitur millium. Vulgus Gondelas vocat. Ambitus Urbis vii i i circiter Milliarium. Imperii magnitudine, populi frequentia, opum splendore, mercium varietate, inlustis: Ingeniis excellentibus Virisque eruditissimis beata: bonis Legibus laudabilibusque Institutis ornata. Frumento, quod ex diversis Orbis partibus advehitur, Vinis multiplicis generis, inter quæ generosum illud, quod vulgo Malvaticum vocant, aliisque rebus humata vitæ necessariis, ita adfluit, ut recte Paradisus deliciarum, appelletur. Regiones ibi seu Parochiæ LXIv. Aedificia cum publica tum privata ibidem magnifica, splendida, sumptuose ornata. Inter Tempa preciosissimum illud quod D. Marco Evangelista dicatum, Auro multis locis ornatum. Et ut reliqua omittam: Intra Urbem

Armamen-